

Henvendelse om lovlighetskontroll, inhabilitet og administrativ omgjøring av politiske vedtak

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frøya kommune

Møtedato

18.09.2019

Saknr

26/19

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 033, TI - &00**Arkivsaknr** 19/205 - 7

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget konstaterer at kommunestyret har behandlet to saker der to medlemmer burde fått sin habilitet vurdert.
2. Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende innstilling:
 - Kommunestyret ber rådmannen sørge for at temaet habilitet systematisk blir tema for de folkevalgte gjennom valgperioden.
 - Kommunestyret ber den enkelte folkevalgte melde fra i god tid om mulige forhold som medfører at han/hun kan bli kjent inhabil.
 - Der en folkevalgt ikke har meldt fra om forhold som kan gjøre vedkommende inhabil, ber kommunestyret om at rådmannen, dersom han er kjent med forholdene, gjør organet oppmerksom på dem.

Vedlegg

Henvendelse 1

Henvendelse 2

Henvendelse 3

Svar på henvendelser vedr. inhabilitet og manglende administrativ etterlevelse av vedtak

Saksutredning

Kontrollutvalgets leder mottok flere henvendelser fra aksjonsgruppa *Nei til vindkraft på Frøya* ved Hans Anton Grønsgag i juli og august (vedlagt). Frøya kommune har også mottatt henvendelser om de samme sakene, som er formidlet til kontrollutvalgets sekretariat. I henvendelsene:

- ber aksjonsgruppa om en lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak 12/19 og 13/19 den 28. februar på grunn av inhabilitet.
- påpeker gruppa at et medlem av teknisk komite var inhabil under behandling av en sak 10.3.2016.
- hevder aksjonsgruppa at rådmannen har omgjort et vedtak fra formannskapet.

Sekretariatet svarte på henvendelsene (svaret er vedlagt) 16. august.

Lovlighetskontroll: Dette er ikke en sak som avgjøres av kontrollutvalget. Sekretariatet viser til det vedlagte svaret til aksjonsgruppa for en nærmere redegjørelse om spørsmålet.

Påstander om inhabilitet: Sekretariatet har gått gjennom møteinnkallinger og -protokoller for de aktuelle møtene i 2019 og 2016. Det går fram av svarbrevet til aksjonsgruppa at vi mener at to representanter har deltatt i saksbehandlingen der vi mener at de burde fått sin habilitet vurdert, fordi de var parter i saken. I kommunestyrets møte 28. februar var avstemningsresultatet slik at representantenes deltakelse kan ha vært bestemmende for utfallet. Vi har ikke grunnlag for å trekke noen slik konklusjon når det gjelder møtet i teknisk komite 10.3.2016.

I spørsmål om inhabilitet skal den enkelte folkevalgte selv vurdere om hun eller han kan

være inhabil i sakene som skal behandles. Medlemmer av et folkevalgt organ skal "...i god tid si fra om forhold som gjør eller kan gjøre ham ugild". Hensikten er at det skal være mulig å kalle inn varamedlemmer for å delta i behandlingen av habilitetsspørsmålet, eventuelt å tre inn i realitetsbehandlingen av saken. Habilitetsinnsigelser skal også reises i god tid før møtet i organet av samme årsak.

Det er ikke bare den enkelte folkevalgte som er ansvarlig for å vurdere egen habilitet. Rådmannen har en plikt til å påse at sakene som blir lagt fram for politisk behandling er forsvarlig utredet. Til denne bestemmelsen står følgende lovkommentar:

Ansvar for å påse at en sak er tilstrekkelig utredet omfatter også ev. rettslige tvilsspørsmål. Administrasjonssjefen vil derfor ha plikt til å gi uttrykk for det hvis han eller hun mener at det er rettslige mangler ved et forslag til vedtak eller den saksforberedelse som har gått forut for dette. Mener administrasjonssjefen at et truffet vedtak er ulovlig, vil han eller hun likeledes ha plikt til å gjøre vedkommende folkevalgte organ, og ev. kommunestyret eller fylkestinget, oppmerksom på dette.

Det medfører at rådmannen har et ansvar for å melde fra om mulige habilitetsspørsmål, dersom han er kjent med slike.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Det er åpenbart uheldig at kommunestyret og teknisk komite har behandlet saker der et eller flere medlemmer burde bedt om å få habiliteten sin vurdert av organet.

Kontrollutvalget kan verken omgjøre eller overprøve politiske vedtak. Utvalgets rolle i denne saken er å påpeke overfor kommunestyret at det har skjedd feil i saksbehandlingen. Utvalget kan også appellere til kommunestyret om at det legger til rette for å unngå lignende feil. Et nærliggende tiltak vil være å gi temaet ekstra oppmerksomhet i den kommende folkevalgtopplæringen.